

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 8. szám
1990. január 10., szerda

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

A KGST még megvan

Németh Miklós volt az első felszólaló Szófiában — Esztergomban lesz a Suzuki hazai gyára — Az MDF nem szakad, csak...

Ha a világ egyik sarkán esődésednek az események, szinte menetrendszerűen föllángolnak a konfliktusok mássutt. Most a vörös khmerek bombái ropognak Kambodzsában. „Békülni” akar India és Pakisztán, tárgyalások kezdődtek Új-Delhiben, miközben összecsaptak az indiai biztonsági erők és a szomszéd támogatását élvező „Kasmiri Felszabadítási Front” hívei. Mindkét helyen áldozatok...

Az előjelek szerint nem túl békés a szófiai KGST-csúcs sem, bár itt vélemények ütköznek. Ahány delegáció — annyi nézet. Szovjet javaslat szerint, valószínűleg konvertibilis valutában történik ezután az elszámolás. Egy régebbi szilveszteri csujjogató jut róla eszünkbe: „Kágegésté, kágegésté, / Hej, tölünk, de messze esté’...”

Igen gazdag ma a hazai eseménykinálat. Aláírásra kész a meggyezés a Suzukival; az autógyár Esztergomban épül fel, vegyes vállalatként, és 1992-ben már kibocsátja az első kocsikat, 385-425 ezer forintért... Az „árbomba” robbanásáról riportot közlünk... „Nem szakad az MDF, csak...” — nézeteltérések támadtak a szegedi szervezetben... „A lelkiismeretem nyugodt, mindent a közért tettem” — így fogadta a nemrég fölmentett szegedi tanácselnök a megyei „megrovás” büntetését... Nehezen „kerelkedik” a meggyezés a volt szegedi KISZ-iskola sorsa és rendeltetése körül... Ismét életbe lépnek a vámszabályok a magyar-román határon is... Szegedi Színházbarátok Köre alakult, hogy a közönség se maradhasson ki a színházi háború megoldásából... És ma a sporttrovat is különlegességet kínál: Bicskei kontra Mészöly...

Sz. Simon István

Nem tökéletesíthető

Szófiában kedd délelőtt összeült a KGST többször elhalasztott 45. ülészsaka, amelyen a küldöttségeket miniszterelnökök vezetik. A tanácskozásnak ugyan van előre összeállított napirendje, az azonban esetleges. Egyrészt mert a legtöbb ország sürgeti a jelenlegi formájában önmagát túlélt szervezet gyökeres reformját, és az arra vonatkozó elképzeléseiket Szófiában terjesztik hivatalosan elő. A javaslatok szófiai kommentárok szerint különbözőek. Másrészt a legtöbb tagországban a jelenlegi kormány nyilvánvalóan átmeneti amely aligha vállalkozhat 2000-ig érvényes megállapodások aláírására.

A tagországokon kívül megfigyelővel képviselteti magát Angola, Afganisztán, Dél-Jemen, Laosz, Mozambik, Nicaragua és Etiópia. A tanácskozást megnyitva Georgi Atanaszov bolgár miniszterelnök egyebek között rámutatott, hogy a KGST fontos szerepet játszott a benne résztvevő országok előrehaladásában, az utóbbi

időben azonban nyilvánvalóvá vált elmaradása a világgazdaság fejlődésétől. Reményét fejezte ki, hogy a mostani ülészsak fordulópontot hoz a szervezet megújulásában, ezt megköveteli sok tagország gyors politikai-gazdasági reformfolyamata, és kedvező feltételeket nyújt hozzá a nemzetközi helyzet.

A napirendnek megfelelően először a 44. ülészak óta végzett munkát értékelték röviden. Andrej Lukanov, aki a közelmúltig a bolgár külügyminiszter volt, (ma a BKP PB tagja, a KB titkára) főzött megjegyzést a végrehajtó bizottság jelentéséhez. Az ő szavainak lényege is az volt: a szervezet eljutott annak megértéséhez, hogy nem tökéletesíthető, hanem „forradalmi megreformálására” van szükség.

Ezt követően a delegációvezetők kezdték el kormányaik álláspontjának ismertetését. Az első felszólaló Németh Miklós, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke volt.

Meg nem valósult döntések története

Németh Miklós szófiai beszédében üdvözölte azokat a demokratikus változásokat, amelyek az utóbbi hónapokban a KGST-tagországokban lejátszódtak. „Ugy értékeljük — mondta —, hogy Kelet-Európa népei egyértelműen kifejezték akarataikat, hogy változásokat akarnak társadalmi, politikai és gazdasági rendszereiben egyaránt.” „Az elmúlt időszak világpolitikai súlyú változásainak erőterében újra kell értelmezni szervezetünk helyzetét, értékelni egész szerepét. Ennek során most már végképp meg kell szabadulnunk minden ideológiai illúziótól.”

„A KGST helyzetét értékelve, mindenekelőtt végre nyíltan ki kell mondanunk, hogy e szervezet Európa po-

litikai megosztottságának, különböző tömbökre szakadásának terméke. Egész fejlődését végigkísérték azok a kísérletek, hogy egy, a külvilágtól független, sajátos fejlődési törvényeknek alávetett és sajátos módszereket alkalmazó gazdasági szférává váljon” — húzta alá.

A KGST-ben megvalósuló nemzetközi gazdasági együttműködésnek ez a jellege nem volt elválasztható a tagországokban uralkodó gazdasági viszonyoktól és módszerektől, sőt annak a nemzetközi szférára történő kivetülődését jelentette. Ennek tudhatók be azok a kísérletek, amelyek időnként a szervezetet egy nemzetek feletti álló tervezési központként kívánták változtatni,

szervezeti tere is létrehozva a KGST-nek az ehhez kapcsolódó ágazati felépítésű szervezetét” — hangsúlyozta.

Németh Miklós részletesen ismertette a következőket: a deformált szerződéses árrendszert, amely egyaránt elszakadt mind a világgazdasági ártól, mind pedig az egyes tagországok beföldi árrendszerétől, a reális értékviszonyok hiányát és az uralkodóvá vált természetes szemléletet. Ezután így folytatta: „Ismeretes, hogy az 1984-ben megtartott felső szintű gazdasági értekezlet a KGST-ben folyó tevékenységgel kapcsolatban igen nagy horderejű változásokat előirányzó határozatokat fogadott el. Az 1986. évi felső szintű értekezlet legfőbb döntése pedig az volt, hogy gyökeresen át kell alakítani a gazdasági együttműködés mechanizmusát. Összintén szembenézve a tényekkel, meg kell alapítanunk, hogy a közel 3 éve folyó előkészítési munkák ellenére ezekből a határozatokból gyakorlatilag semmi sem valósult meg.”

A miniszterelnök bírálta a „végig nem gondolt és a konkrét helyzettel és lehetőségekkel nem számoló, úgynevezett egyesített piac létrehozására irányuló el-

gondolásokat, a gigantomániától áthatott határozatok sorát”, ami végsősoron azt eredményezte, hogy a KGST története mindinkább a meg nem valósult döntések történetévé vált.

Végezetül Németh Miklós négy pontból álló javaslatot ismertetett. A magyar kormány javasolja, hogy:

1. a végrehajtó bizottság 1990 első felében egyetlen kérdésre összpontosítsa tevékenységét, nevezetesen az új együttműködési rendszer fő elemeinek kialakítására. Ez azt jelenti, hogy — véleményünk szerint — a témáról a végrehajtó bizottságnak kell, esetleg több alkalommal, mélyreható eszmecsereit folytatnia;

2. a végrehajtó bizottság által elvi állásfoglalások alapján a Bogomolov akadémikus vezette ideiglenes munkacsoport kibővített és magasabb szintre emelt összetételben párhuzamosan tovább folytassa tevékenységét és folyamatosan dolgozza ki az új együttműködési koncepció konkrét elemeit;

3. az új együttműködési rendszer kidolgozásáig függeszték fel az ágazati komiték és bizottságok munkáját, ami viszont a funkcionális jellegű bizottságok illeti, ezek kapcsolódjanak be az ideiglenes munkacsoport munkájába, a szakterületüknek megfelelő részterületek kimunkálásába;

4. a munkákat úgy kell ütemezni, hogy 1990 őszén meg lehessen tartani a KGST ülészsakot azzal, hogy ezen az értekezleten a kormányfők megfelelő döntéseket hozhassanak a gazdasági együttműködés gyökeres átalakításáról.

Megrovás, osztozkodás, béremelés

A megyei tanács és a Régi Hungária Szállás Rt. kapcsolatát. Az ellenőrzés megállapította, hogy a két fél megállapodást kötött; a városi tanács a szálloda épületének tulajdonjogát térítésmentesen átadja a Régi Hungária Rt.-nek. Erről —

a városi tanács és a Régi Hungária Szállás Rt. kapcsolatát. Az ellenőrzés megállapította, hogy a két fél megállapodást kötött; a városi tanács a szálloda épületének tulajdonjogát térítésmentesen átadja a Régi Hungária Rt.-nek. Erről —

„Mindent a közért tettem”

Csonka István, a szegedi Dózsa Sportegyesület részére 1989. augusztus 1-je, és 1990. június 30-a közötti időszakra 500 ezer forintos kamatmentes kölcsönt biztosított. „A vb hatáskörében az elnök is hozhat döntést — halaszthatatlan esetben —, azonban erről a vb legközelebbi ülésén be kell számolnia. Csonka István ezen kötelezettségének nem tett eleget” — szól a jelentés. A másik ügyben egy ígéret erejéig kötelezte el magát a tanácselnök, a SZOTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikai igazgatójának 1989 februárjában. Misperint: kétfél millió forint támogatást ad a város egy ultrahangos készülék beszerzéséhez. A pénzt Csonka István tudta nélkül a pénzügyi osztály vezetője utalta át a klinikának. A támogatás odaítéléséről tanácsi testület nem döntött. A Csongrád Megyei Tanács elnöki hivatala ugyancsak célvizsgálat formájában ellenőrizte

Figyelmeztető sztrájk a közlekedésben?

Országos figyelmeztető sztrájkot szervez a közúti közlekedésben dolgozó munkavállalók körében a Közúti Közlekedési Szakszervezet.

Inokai Géza, a szervezet elnöke az MTI-nek elmondta, hogy a január 18-án reggel 7 és 9 óra közötti figyelmeztető sztrájkkal a dolgozók jogos követeléseinek kívánják nyomtétot adni. Az ágazatban évek óta halmozódó problémák és feszültségek oldására a szakszervezet több alkalommal kezdeményezett intézkedéseket, melyek eddig csak ígéretek, jobb esetben újabb feszültségeket okozó rész- „megoldásokat” eredményeztek. E közben a közlekedési dolgozók életszívonala és munkafeltételei az országos átlagnál lényegesen gyorsabban romlottak. Az állam vállalati hatáskörbe rendelte a menetrendszerű személyszállítást, ám ugyanakkor nem gondoskodott annak feltételrendszeréről; a versenyszférába tartozó áruszállításnál pedig nem teremtették meg az esélyegyenlőséget.

Az illetékesek halogató taktikázása és a legégetőbb gondok érdemi megtárgyalásának folyamatos elodázása miatt a szakszervezet kénytelen a törvény biztosította végső eszközhöz folyamodni.

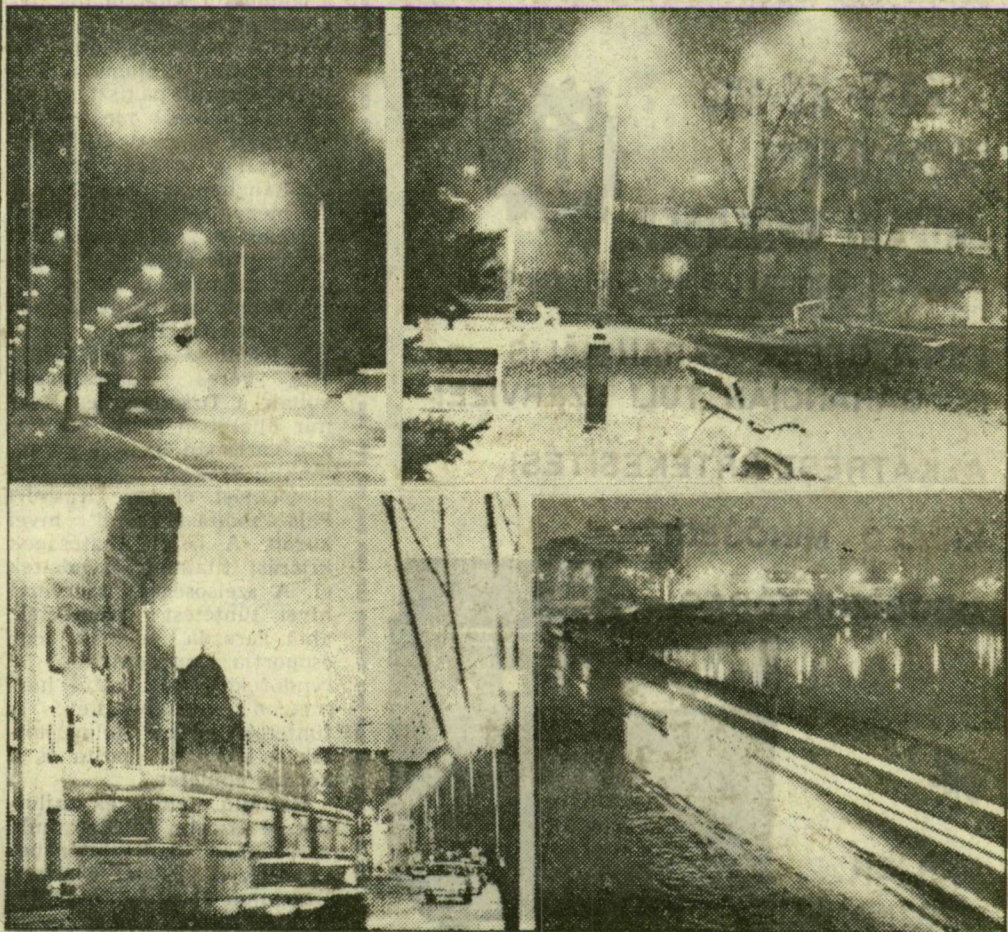
Az ülésen megjelent Csonka István is, aki megpróbálta megmagyarázni jogilag helytelennek ítélt intézkedéseit. Elmondta, olyan időszerű volt a tanácselnök, amikor az apparátusban — a közelgő választásokra készülve — több státust betöltetlenül hagytak. Hiányos apparátussal a hatásmögött volt kénytelen nagy horderejű, sürgető kérdésekben dönteni. Mentésére meggyezte meg, a Szegedi Dózsa szabad pénzeszközökből vállalkozáshoz nyújtott segítséget, tehát átmeneti pénzkihelyezésről volt szó csupán. A klinikai kétfél millió véleménye szerint nem szabad visszakövetelni, hiszen az ultrahangos berendezést gyógyítási célra használják. A Régi Hungária Rt. üggyel kapcsolat-

ban pedig kijelentette, igaz, hibát követett el az előkészítéskor, de úgy érzi, az épület lassan összedől volna, ha a tanács nem lép. Úgy érzi, jobb, hogy átadták a tulajdonjogot egy gazdasági magánvállalkozásnak, mintha hagyták volna, hogy a tanács tulajdonában romoljon tovább az épület állaga, hiszen mint tudjuk, a felújításra nincsen pénze a városnak.

Az elkövetett hibákat, és az enyhítő körülményeket is figyelembe véve, a megyei tanács vb Csonka Istvánt fegyelmi eljárás mellőzésével megrovás büntetésben részesítette. A döntést a volt tanácselnök a következő megjegyzéssel vette tudomásul: „A lelkiismeretem nyugodt, mindent a közért tettem.”

Kié legyen a pártvagon?

A megyei tanács végrehajtó bizottsága tesz javaslatot a kormányra, hogyan (Folytatás a 2. oldalon.)

Szegedi fények — hideg, téli estén

Somogyi Károlyné felvételei